

ελεύθερο βήμα

μια σελίδα ανοιχτή σε απόψεις

Από την ενωμένη, στη διαλυμένη Αριστερά!

■ Γράφει ο Γιώργος Α. Λεονταρίτης

Μέσα στο τραγικό πλαίσιο της τραγωδίας των Τεμπών, έχουμε μπαζώματα, περιέργους θανάτους, που οδηγούν τη σκέψη στο έγκλημα και τη δολοφονία, καχυποψία των πολιτών για πολιτικούς που θέλουν να συγκαλύψουν ενόχους, ερωτηματικά για δικαστικούς, παραλείψεις στην πολιτική και κοινοβουλευτική έρευνα. Μέσα σ' αυτόν το σάλο, η κυβέρνηση, ανήμπορη να δώσει πειστικές απαντήσεις, μιλάει για... «τοξικότητα» και οι υπουργοί της ωρύονται στη Βουλή, νομίζοντας ότι με κραυγές θα τρομοκρατήσουν την Αντιπολίτευση. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη κλονίζεται, αλλά δεν πέφτει ακόμα, επειδή η εικόνα της Αριστεράς σήμερα δεν εμπνέει τους πολίτες και δεν έχει τη δύναμη να τους ξεσηκώσει. Η Αντιπολίτευση όμως υπάρχει δυναμικά στους δρόμους από τους απλούς ανθρώπους που ενωμένοι ζητούν «οξυγόνο», αλλά με την Αριστερά καχεκτική. Μετά τη Μεταπολίτευση, τα κόμματα της Αριστεράς, ενώ δεν είχαν μεγάλο αριθμό βουλευτών, διέθεταν μια δυναμική που κυριαρχούσε στο πολιτικό σκηνικό. Στις ηγεσίες υπήρχαν προσωπικότητες αγαπητές στις μάζες και σεβαστές στους αντιπάλους. Είχε μικρή κοινοβουλευτική παρουσία εκείνα τα χρόνια η Αριστερά, αλλά είχε φωνή και κύρος.

ΠΑΜΕ ΛΙΓΟ πίσω στον χρόνο. Στις εκλογές του Οκτωβρίου 1974, υπογράφηκε το κείμενο της Ενωμένης Αριστεράς. Ήταν μια επιτυχία αυτή η ενότητα, που ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες των οπαδών. Η ενωμένη παράταξη διευθυνόταν από δεκαμελή Διοικούσα Επιτροπή, την οποία αποτελούσαν οι Ηλίας Ηλιού, Χαρίλαος Φλωράκης, Βασ. Εφραιμίδης, Σταύρος Ηλιόπουλος, Μίκης Θεοδωράκης, Νίκος Καλούδης, Λεωνίδας Κύρκος, Γιώργης Σπηλιόπουλος, Κώστας Φιλίνης και Ν. Κυριακίδης. Ο *Ριζοσπάστης* έγραφε τότε: «Μεγάλο γεγονός για τον αγώνα του δημοκρατικού λαού με στόχο την υπεράσπιση και κατοχύρωση της εθνικής ανεξαρτησίας, τον πλήρη εκδημοκρατισμό της εσωτερικής ζωής της χώρας, την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και τη συμμετοχή στις εκλογές, αποτελεί το ιδρυτικό της παράτα-

ξης της Ενωμένης Αριστεράς...» Η *Αυγή* συμφωνούσε, αλλά εξέφραζε κάποιες επιφυλάξεις: «Τίποτε δεν είναι πιο εύθραστο από μία λύση που αγνοεί τις πραγματικότητες. Και πραγματικότητα είναι πως σοβαρά προβλήματα μένουν ανοιχτά για συζήτηση και για λύση, στην κομμουνιστική κυρίως πτέρυγα της Αριστεράς. Και πως τα τραύματα και οι πικρίες, ανάμεικτα με ανησυχίες και αναζητήσεις, ταλανίζουν τον κόσμο μας...»

Στις εκλογές του 1977, Κομμουνιστές και Αριστεροί κατέβηκαν χωρισμένοι. Το ΚΚΕ έβγαλε 8 βουλευτές, και το ΚΚΕ εσωτερικού τρεις. Σύνολο 11. Έκδηλη ήταν η απορία: Τι έγινε ο κόσμος της Αριστεράς, στο όνομα της οποίας επί χρόνια μάτωνε; Η διχόνοια έδωσε την ευκαιρία στον Ανδρέα Παπανδρέου να εκμεταλλευτεί τις διαφωνίες των άλλων και σαν άριστος λαοπλάνος ξεσήκωσε τη νεολαία. Έτσι, μπήκε μπροστά από τους άλλους αντιπολιτευόμενους. Το 1987 οι προσπάθειες για δημιουργία Συνασπισμού προκάλεσαν γενικό ενδιαφέρον. Κι ήταν περίεργο, αλλά ο Λεωνίδας Κύρκος είχε φέρει περισσότερες αντιρρήσεις για τη δημιουργία του από τον Φλωράκη! Κυρίως, επέμενε ο Λεωνίδας να αναλάβει εκείνος την ηγεσία, παρά την αριθμητική δύναμη του ΚΚΕ! Ο Χαρίλαος μού έλεγε κάποτε, σε συνάντησή μας στο σπίτι του στο Χαλάνδρι, ότι «έγιναν πολλές ζυμώσεις μέχρι να φθάσουμε στο αποτέλεσμα. Είχαμε δυσκολίες μέσα στο κόμμα, αλλά κάναμε κάθε δυνατή προσπάθεια. Ήρθε όμως κάποια στιγμή, που η ΕΑΡ μάς ζήτησε να αρνηθούμε την ταυτότητά μας, να διαλυθούμε στα πλαίσια του Συνασπισμού. Πάντως, ο Συνασπισμός ήταν σωστή πράξη του κόμματος. Όπως και η κυβέρνηση Τζαννετάκη, που κάποιοι μας κατηγορούσαν για προδοσία...»

Πράγματι, θυμάμαι ότι ο Χαρίλαος πίστευε ότι ο Συνασπισμός ήταν χρυσή περίοδος για την Αριστερά τότε. Γι' αυτό και ο ίδιος συμμετείχε με θετικό έργο σε δύο κυβερνήσεις γενικής αποδοχής. Κι ήταν γεγονός ότι με τη συνεργασία Φλωράκη-Κύρκου εξασφαλίστηκαν ευρύτατες συναινέσεις. Η Αριστερά τότε είχε φωνή και απήχηση στις μάζες. Αλλά και ο Λεωνίδας Κύρκος σε μακρές συζητήσεις που είχαμε

στο σπίτι του στην Καλλιδρομίου (παρέα με τον αγαπημένο του... γάτο, τον «Πομπόνη») μου είχε εκμυστηρευθεί ότι με τον Χαρίλαο ο «πάγος» έλιωσε γρήγορα. Ήταν επίμονος στην υπεράσπιση των κομματικών του θέσεων, αλλά δεν αρνήθηκε να μετακινηθεί, όταν η λογική και η καλή πίστη το επέβαλαν. «Να δεχτούμε ο ένας τον άλλον, όπως είμαστε» ήταν η σταθερή του πρόταση. «Να είμαστε όμως, Χαρίλαε, ανοιχτοί στο ν' αλλάζουμε», συμπλήρωσα εγώ. «Είχαμε βέβαια και διαφωνίες, αλλά οφείλω να σου πω Γιώργη, ότι αναμφισβήτητα ο Χαρίλαος, είναι από τους λιγότερο δογματικούς στον κύκλο του ΚΚΕ...»

ΚΙ ΟΤΑΝ δημιουργήθηκε η ΕΑΡ, οι συζητήσεις έγιναν μέσα σε καλή ατμόσφαιρα, και με το χιούμορ που διέκρινε τον Φλωράκη. Εκείνος προηδρευε στις περισσότερες συνεδριάσεις και διηύθυνε σε κλίμα δημοκρατικό τις εργασίες. Αυτές οι προσωπικότητες της Αριστεράς

που άφησαν τη σφραγίδα τους στην Ιστορία του προοδευτικού κινήματος, έσβησαν. Τότε όμως ήλθε η απίστευτη νίκη με πρωθυπουργό τον Τσίπρα, στην πρώτη Αριστερή κυβέρνηση, για να ακολουθήσει ο ίλιγγος της απογοήτευσης και της πτώσης. Η Κίρκη της «ευρωπαϊκής προοπτικής» μάγεψε τον Αλέξη. Τα γεράκια των τραπεζιτών τον αγκάλιασαν θανάσιμα. Οι ξένοι δυνάστες τού έβαλαν το μαχαίρι στον λαιμό. Ανέπνευσε τον μολυσμένο αέρα των Βρυξελλών, κι άφησε πίσω τα όνειρα της νιότης του. Μνημόνια, πλειστηριασμοί πρώτης κατοικίας, υμνολογίες δημόσια για τη μέγαιρα του Βερολίνου τη μαντάμ Μέρκελ και μαζί οι εκβιασμοί του Σόιμπλε και άλλων «σαρκοφάγων» της Ευρώπης. Έτσι, ήλθε η εκλογική ήττα. Ο Τσίπρας, πιο έξυπνος από άλλους συντρόφους του στους ελιγμούς, επέλεξε γρήγορα την αποχώρησή του από την πολιτική σκηνή, προτού εκδηλωθούν εσωκομματικές τριβές και αμφισβητήσεις. Έμεινε

θεατής του κατήφορου που πήρε το κόμμα του. Γιατί με τη θύελλα που ενέσκηψε με τον Κασσελάκη, ο ΣΥΡΙΖΑ διακωμωδήθηκε και γελοιοποιήθηκε. Πρώτη φορά «ιδιόμορφος» Ελληνοαμερικανός εφοπλιστής, εμφανίστηκε σαν ηγέτης της... Αριστεράς! Ο ΣΥΡΙΖΑ βούλιαξε ανεπανόρθωτα. Μάταιες τώρα οι προσπάθειες του δυστυχούς Φάμελλου να ξανακερδίσει την εμπιστοσύνη των ψηφοφόρων. Οι δημοσκοπήσεις δείχνουν και νέα πτώση σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ο κύκλος του ΣΥΡΙΖΑ κλείνει με τρόπο άδοξο. Τώρα λοιπόν που η χώρα βρίσκεται σε κρίση πρωτοφανή με την τραγωδία των Τεμπών, με μπαζώματα, με ύποπτους θανάτους που μαρτυρούν μεθόδους Μαφίας, με αμφισβήτηση του κόσμου προς την πολιτική και δικαστική εξουσία, οι πολίτες έχουν ξεσηκωθεί στους δρόμους. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη παραπαίει, αλλά δεν πέφτει, επειδή δεν υπάρχει δυναμική και πειστική Αριστερά, που θα μπορούσε να αλλάξει το πολιτικό σκηνικό και να αναγκάσει τη Νέα Δημοκρατία να καταφύγει πρόωρα στις κάλπες.

ΔΥΣΤΥΧΟΣ, εδώ και πολλά χρόνια, η ιστορική Αριστερά, τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα, έχει αποτύχει να προτάξει μια εναλλακτική λύση στον καπιταλισμό. Αντίθετα, έχει μεταβληθεί σε μια δύναμη που επιταχύνει την καπιταλιστική ολοκλήρωση. Ξεχνώντας την ιστορική της πορεία, αποδείχθηκε σύμμαχος του καπιταλισμού μέσα στην εποχή της δικτατορικής παγκοσμιοποίησης, ουραγός της νεοφιλελεύθερης Δεξιάς. Το 1935 ο μεγάλος Ούγγρος Κομμουνιστής, ο Μαρξιστής φιλόσοφος Γκέοργκ Λούκατς, έλεγε στον βιογράφο τού Τρότσκι, τον επαναστάτη δημοσιογράφο Βίκτωρα Σερζ: «Οι καιροί δεν είναι καλοί. Η Ευρώπη βρίσκεται σε μια σκοτεινή καμπή...» Μετά από 90 ακριβώς χρόνια, η Ευρώπη και η Ελλάδα, βρίσκονται πάλι στην πιο «σκοτεινή καμπή», χωρίς ούτε ένας λύχνος ελπίδας να μπορεί να φωτίσει την Ανάσταση των ονείρων, αφού η καχεκτική Αριστερά βρίσκεται σε ύπνωση. Όπως έλεγε ο Τάσος Λειβαδίτης σ' έναν στίχο του, «Δώσε μου ένα φανάρι του δρόμου γιατί χιμώνιασε, κι όσο πάει σκοτεινιάζει...»